

KRZYSZTOFOR

KRZYSZTOFOR

Scientific Bulletin of the Historical Museum of the City of Kraków

KRZYSZTOFORY

Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa

40

Muzeum Krakowa

Kraków 2022

Recenzenci zeszytu 40 / Reviewers of Volume 40:

Marek Burak (Muzeum Politechniki Wrocławskiej), Karolina Grodziska (Polska Akademia Umiejętności), Katarzyna Jagodzińska (Uniwersytet Jagielloński), Konrad Meus (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Filip Musiał (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie), Dariusz Niemiec (Uniwersytet Jagielloński), Zdzisław Noga (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Agnieszka Chłosta-Sikorska (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Łukasz T. Sroka (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Marcin Starzyński (Uniwersytet Jagielloński), Jan Święch (Uniwersytet Jagielloński), Janusz Trupinda (Muzeum Zamkowe w Malborku), Konrad Wnęk (Uniwersytet Jagielloński), Michał F. Woźniak (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), Emil Zaitz (Muzeum Archeologiczne w Krakowie), Zdzisław Zblewski (Uniwersytet Jagielloński), Marcin Zdanowski (Muzeum Okręgowe w Toruniu), Dorota Żurek (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)

Redaktor prowadzący / Commissioning editor: Anna Biedrzycka

Tłumaczenie na język angielski / Translation into English: Maria Piechaczek-Borkowska

Projekt graficzny / Graphic Design: Monika Wojtaszek-Dziadusz

Ilustracje / Illustrations: Archiwum Narodowe w Krakowie (ANK), Archiwum Państwowe w Gdańsku, Biblioteka Jagiellońska (BJ), Biblioteka Kórnicka PAN, Biblioteka Narodowa (BN), Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie (BNPP), Centrum Dialogu Przełomy, Centrum Edukacji Przyrodniczej UJ, Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie, Muzeum Etnograficzne w Krakowie (MEK), Muzeum Krakowa (MK), Muzeum Narodowe w Krakowie (MNK), Muzeum Pamięci Sybiru, Muzeum Pomorza, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, Politechnika Krakowska, Wikipedia

oraz / and: Piotr Cora, Mateusz Drożdż, Iwona Siwek-Front, Marcin Gulis, Andrzej Janikowski, Tomasz Kalarus, Kamil Karski, Bogdan Krężel, Michał Lichtański, Marek J. Łukacz, Paweł Mazur, Katarzyna Niwińska, Tomasz Trzaskalik, Mateusz Szczypiński, Agnieszka Wanicka, Michał Wojtarowicz, Mateusz Zdeb, Beata Zuba

ISSN 0137-3129

© Muzeum Krakowa, Kraków, 2022

Wydawca / Publisher:

Muzeum Krakowa, Rynek Główny 35, 31-011 Kraków

www.muzeumkrakowa.pl

www.facebook.com/muzeumkrakowa

www.muzeumkrakowa.pl/krzysztofory-zeszyty-naukowe

Rocznik jest wpisany do prowadzonego przez MEiN Wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych z 21 grudnia 2021 r.: na liście nr 32489; unikatowy identyfikator czasopisma – 201305 / The annual is included on the updated list of scholarly journals and peer-reviewed proceedings from international conferences accredited by the Ministry of Education and Science published on 21 December 2021: item No. 32489 on the list; the journal's unique identifier is 201305

Czasopismo jest indeksowane w bazie ERIH PLUS / The journal is included in the ERIH PLUS database

Pierwotną wersją czasopisma jest wersja papierowa / The periodical originally comes out in paper

Printed in Poland

Nakład: 200 egz. / An edition of 200 copies

Skład, przygotowanie do druku / Typesetting: Jacek Łucki

Druk / Print: Sindruk

Redaktor / Editor

Michał Niezabitowski

Rada Naukowa / Scientific Council

Zdzisław Noga – przewodniczący / President (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Antoni Bartosz (Muzeum Etnograficzne w Krakowie), Jacek Chrobaczyński (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Péter Farbaky (Budapesti Történeti Múzeum, Węgry), Jacek Gądecki (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie), Jacek Górski (Muzeum Archeologiczne w Krakowie), Dariusz Kosiński (Uniwersytet Jagielloński), Piotr Krasny (Uniwersytet Jagielloński), Anna Niedźwiedz (Uniwersytet Jagielloński), Jacek Purchla (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie; Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie), Volker Rodekamp (Stadtgeschichtliches Museum Leipzig, RFN)

Komitety Redakcyjne / Editorial Committee

Marcin Baran, Monika Bednarek, Anna Biedrzycka, Ewa Gaczoł, Piotr Hapanowicz, Zdzisław Noga, Wacław Passowicz, Jacek Salwiński, Joanna Strzyżewska, Andrzej Szoka, Maria Zientara, Jacek Zinkiewicz – sekretarz / secretary

Spis treści

Contents

8	Michał Niezabitowski	Słowo od wydawcy
11		A Word from the Publisher
14		Artykuły i rozprawy
		Research Papers and Treatises
15	Roman Czaja	Polskie badania nad socjotopografią miast w epoce przed-przemysłowej
		Polish Research on the Social Topography of Towns in the Pre-Industrial Era
25	Michał Niezabitowski	Socjotopografia Krakowa 1257–1939. Program naukowy Muzeum Krakowa. Geneza, zakres, perspektywy
		Social Topography of Kraków 1257–1939. A Research Programme Launched by the Museum of Kraków: Its Genesis, Scope and Perspectives
35	Iwona Kawalla-Lulewicz	Ulica Grodzka w Krakowie w 1900 roku. Wstęp do badań socjotopograficznych
		Grodzka Street in Kraków in 1900. Introduction to Social Topography Research
65	Bogusław Krasnowolski	Plac Nowy krakowskiego Kazimierza. Zapis historii od XIV do XX wieku
		Nowy Square in Kraków's Kazimierz: an Overview of the Square's History from the 14 th to the 20 th Century
85	Mateusz Drożdż	Usuwanie komunistycznych patronów ulic. Pierwsza fala dekomunizacji ulic w Krakowie
		The Removal of Communist Street Names. The First Wave of the Decommunization of Kraków's Streets
103	Marek M. Łukacz, Marek J. Łukacz	Nieznany mur obronny partii przedlokacyjnego Kazimierza
		A Previously Unknown Defensive Wall Surrounding a Portion of Kazimierz prior to Its Establishment under Magdeburg Law
111	Anna Bednarek	Walery Maliszewski (1836–1885) – nie tylko fotograf Krakowa
		Walery Maliszewski (1836–1885) – So Much More than a Photographer of Kraków
135	Wojciech Paduchowski	Krakowski adwokat Bolesław Rozmarynowicz (1891–1959) – między światopoglądowym oporem a przystosowaniem
		Kraków Solicitor Bolesław Rozmarynowicz (1891–1959) between Resistance and Adaptation – a Life of Ethical Dilemmas
151	Marcin Chrzanowski, Lilianna Lewandowska	Muzeum Politechniki Krakowskiej – w poszukiwaniu własnej tożsamości
		The Museum of the Kraków University of Technology – Searching for One's Identity
161	Barbara Świadek	Gotycki kielich ze zbiorów Muzeum Krakowa
		Gothic Chalice from the Collection of the Museum of Kraków

174		Artykuły recenzyjne i recenzje Review Articles and Reviews
175	Anna Ziębińska-Witek	Sybir i Syberia – kształtowanie pamięci wielokierunkowej w Muzeum Pamięci Sybiru Sybir and Siberia – Shaping Multidirectional Memory at the Sybir Memorial Museum
181	Michał Grabowski	Centrum Dialogu Przełomy w Szczecinie – muzeum informacyjne? Dialogue Centre Upheavals in Szczecin – an Informative Museum?
189	Hubert Mazur	Kamila Follprecht, Karolina Zięba, Paweł Ząbczyński: <i>Na drodze do współczesności. Archiwum Narodowe w Krakowie. Ludzie – miejsca – praca. 1878–2021</i>. Kraków 2021, 341 s. Kamila Follprecht, Karolina Zięba, Paweł Ząbczyński: <i>Na drodze do współczesności. Archiwum Narodowe w Krakowie. Ludzie – miejsca – praca. 1878–2021</i> [On the road to contemporary times. The National Archives in Kraków. People – places – work. 1878–2021]. Kraków 2021, 341 pp.
194		Miscellanea
195	Mateusz Zdeb	Muzeum terażniejszości? Jak w muzeum opowiedzieć o tu i teraz – projekt <i>Współlistnienie</i> i refleksje po jego zakończeniu A Museum of the Present? How Do You Tell the Story about the Here and Now in a Museum – the <i>Współlistnienie</i> [Co-existence] Project and Some Reflections upon Its Completion
217	Jacek Salwiński	Kronika działalności Muzeum Krakowa w 2021 roku The Chronicle of Activity of the Museum of Kraków in 2021